

MUSTAMÄE MAARJA MAGDALEENA KIRIKU ARHITEKTUURIVÕISTLUS
LISA. Žürii kommnetaarid võistlustöödele

I PREEMIA - FIAT LUX

Lihtne ja meeldejääv üldkujund, milles teadlikult puudub liialdatud monumentaalsus. Ringikujuline õu edelaküljel on efektne element, mis on nii funktsionaalne kui ka kütkestav. Kasutatud on traditsioonilisi, samas värskelt mõjuvaid vormivõtteid. Plaan on tahtlikult lihtne ja toimiv. Konstruktsioon ja viimistlusmaterjalid on valitud traditsioonilised ja vastupidavad, fassaadikäsitluses isegi vanamoelised.

Fassaadide lahendus on ebaühtlane, kus loode- ning kagufassaadide kujundus jääb liiga olmeliseks ning ei seostu hästi üldise vormikeele ja teiste fassaadidega.

Kirikusaali altari suunas tõusev lagi on nii ühtviisi uudne kui ka teistest võistlustöödest selgelt eristuv saalilahendus. Saali tagaosa kõrgus kumera katuslae all kirikusaali jaoks liiga madalal. Antud lahenduses on teadlikult valitud enamalt jaolt ülalt tulev valgus, mis on üks võimalustest, kuidas säilitada kirikusaalis nii hädavajalikku privaatsset keskkonda, kuid liiga vähene valgus on kirikusaali puhul oluliseks puuduseks. Ilmselt samal põhjusel üksnes ülalt valgustatud kabel on samuti liiga hämar.

Fiat Lux on täielikult detailplaneeringule vastavatest töödest kõige kirikulikum lahendus.

Tervikuna vastab lahendus hästi lähteülesandes soovitud sotsiaalkiriku eesmärkidele. Kasutusmugavuselt üks parimaid lahendusi, kus kõiki hooneosasisid on võimalik kasutada nii koos kui eraldi.

Kompaktne hoone, milles on olemas kõik võimalused madala energiatarbega hoone ehitamiseks.

Edasise projekteerimise käigus tuleks uuesti läbi mõelda saali ja kabeli loomulik valgustus suurendades visuaalset kontakti ümbritsevaga. Keldrikorrusel asuvasse multifunktsionaalsesse ruumi on võimalik vähemalt kaudselt anda loomulikku valgust. Välisilme jaoks on oluline loode- ja kagufassaadidel huvitavama ja teiste fassaadidega harmoneeruva kogu kompositsioonile koosmõju tagavaja asukohaga enam arvestava lahenduse leidmine ning kaasaegsemate viimistlusmaterjalide valimine.

II PREEMIA - ÕHUKE KOHT

Tööde hulgas üks atraktiivsemaid, samas potentsiaalselt enim vastuolulisi arvamusi tekitav võistlustöö. Üldmulje võib olla kirikuna raskesti identifitseeritav. Samas on selgelt tunda projekti autori(te) võimekust ruumi vabalt modelleerida ja kirjanduslikudki võimed ei ole väikesed. Valitud lahendus on teostatud professionaalselt. Omapärase, "õhukese" olemusega arhitektuur loob vastakaid tundeid - tulemus võib olla tarbetult narratiivne, tekitades varakristlikke, telgilikke või lausa hauakambrikke assotsiatsioone, kuid õnnestumise korral mõjuks ootamatute vormivõtetega hoone helge ja valge, metafüüsilise ja isegi müstilisena. Ei tekita aukartust, kuid on kutsuv ja kodune, veidi liigagi "käegakatsutav" (madal katus). Hoone, mis ei sulandu, vaid loob ise ruumi enda ümber. Üks ökonoomsemaid lahendusi nii ehitamise kui pidamise poolest, v.a.

valgusavadega betoonist katus ning joonkülmasildade oht. Ruumiplaneering on esitatud raskesti arusaadavalt. Saal pakub meeldivat mediteerimiskohta, kuid oluliseks puuduseks on vähese loomuliku valguse kasutamine siseruumides. Silmside ümbritseva keskkonna/loodusega võiks olla jumalateenistuse loomulik osa. Ebaõnnestunud on altari eest läbi maja kulgev koridor.

III PREEMIA - TEE

Esmamulje ringikujulise põhiplaaniga ja üleni klaasfassaadiga hoone välisilmest oli liiga paviljonilik ja pühakoja jaoks võõras, aga süvenemisel avanevad töö muud väärtused.

Kahel korrusel ringtänavast ümbritsetud ja risti motiivist tuletatud keskse kirikusaaliga silindrilise mahuga hoone üldkontseptsioon on muljet avaldav. Loomulik valgus risti haarade tippudest ja altari kohal laest vormib voolavate seintega saalis rahuliku ja keskendunud õhkkonna. Idee originaalsus seisneb selles, et keerulise polüfunktsionaalse ruumiprogrammi juures on tähtsaim dominant, kirikusaal, pidulikult kompositsiooni tsentris. Hoone väliskujus midagi spetsiifiliselt sakraalset ei ole, aga üldise struktuuri ja vormi suur selgus on kooskõlas sakraalhoone iseloomuga. Samuti väärtustaks puhta geomeetrilise vormiga ehitise oma tugeva mõjuväljaga magalarajooni üksluiset keskkonda.

Projekt ei ole põhjalikult läbi lahendatud (konstruktsioonimaterjalid ja lahendused seletuskirjas kirjeldamata) ja konstruktiivsetele ning ehitusfüüsikalistele probleemidele puuduvad projektis vastused. Konstruktiivselt on hoone kindlasti teostatav ja insenerimõtte kõrgtase oleks hiljem üks hoone lisaväärtusi. Energiasäästlikkuse saavutamine üleni klaasist fassaadide puhul on väga keeruline. Selles lahenduses on üheaegselt nii suur potentsiaal kui suur läbikukkumise risk. Kõikide asjaolude õnnestumise korral (süvenenud edasiprojekteerimine, välisarhitektuuris paviljonlikkusest eemaldumine, inseneriprobleemide lahendamine jne.) areneks ideest unikaalne arhitektuuriteos. Vähimagi kitsastes oludes ette tulla võivate nõ. kuldse keskteie kompromisside puhul täielik läbikukkumine.

OSTUPREEMIA - NIMROD

Mõjuv peen ja tundlik suure joonega kontrollitud lahendus, kus plaan (keeruline ruumiprogramm mõjub lahenduses lihtsana) on lumavam kui maht ja fassaadid, milles puudub sakraalhoonele omane ülevus. Ruumiplaneeringus pole avestatud hoone brutopinna piiranguga detailplaneeringus. Kirikusaali ja kabeli (ka muud) interjöörid rahulikud ja esteetilised ning ruumidest on kaalutletud vaated väljapoole. Samas on nõrgalt lahendatud lastehoidu käsitlev osa (ruumid väikesed ja ebapraktilised). Eesõu lõunaküljel on diskreetne ja peen. Materjalikäsitus, mis sees ja väljas sarnane, on suurejooneline.

Töös ei ole pea ühtegi nõrgalt lahendatud valdkonda, puudu jääb vaid üllatusmoment.

Jõuline ja peen ristikujund fassaadil on oma lihtsuses võluv võte, aga kirik ruumina on liiga kinnine, sissepoole suunatud, kloostrilik. Väliselt terviklik kuid ebaatraktiivne. Sissepääs õue ja kaldega tõus väliüritusteks mõeldud aeda huvitav. Kirikusaalis vähe loomulikku valgust. Nelja tugikäppadega posti kasutamine saalis mõjub segavalt. Pääs kirikuruumidest söögisaali läbi õue ei ole hea. Tummad seinad saali seinasuuruse otsaakna ja teise korruse koridoriakende taga mõjuvad kummaliselt ja ebaotstarbekalt.

AED (nr. 24)

Sümpaatne nn. kast-tüüpi lahendus. Lihtne, puhas ja stiilne - heade mahtudega arhitektuur. Mahuline kompositsioon ja fassaadid ranged. Suured tummad seinapinnad vaheldumas kitsaste püstavadega mõjuvad liiga raskepäraselt. Plaanilahendus lihtne. Kaks siseõue on sellise suurusega maja jaoks palju (väiksem on ülearune). Keldri funktsionaalne ruum ilma päevavalgusest. Saali lähedal paiknevad ruumid saavad küll piisavalt päevavalgust kuid kirikusaali (kõrgus 10 m) enda nõ. hõljuva kasti ülaosa jääb täiesti ilma loomuliku valgusest!

AVE

Välisvorm kultuurne aga ilma erilisusest. Lihtne ratsionaalne plaanilahendus, mis kahjuks ei ole täielikult õnnestunud. Väljaulatuv osa põhjaküljel nii plaanis kui mahuna ebaeenev.

CELLA

Lähtunud küll traditsioonilisest kiriku arhetüübist aga puudub omapoolne edasiarendus. Lahendus on kokkuhoidlik, lausa kitsi nii ehituslikult kui vormiliselt. Sobiks enam ehk mõnda maa-asulasse.

DIO

Elegantse üldmõjuga äärmiselt vastuoluline projekt. Tegemist on nii seest kui väljast üliambitsioonika vitraažpaleega, mis arhitektuurselt oleks efektne. Nii ehitusmaksumus kui ekspluatatsioon oleksid väga kallid. Ühest küljest linnaosa kirik ei vaja sellist rikkalikkust, teisest küljest muudaks seletuskirjas võimalusena pakutud vitraaže imiteeriv odav trükitehniline lahendus kogu idee mõtetuks. Ühtlasi jääb ka seletuses antud maise ja taevaliku kirjanduslik narratiiv reaalsuses tajumatuks. Väga valgusküllane, raske head sisekliimat saavutada.

DUALISM

Vormikäsitus rahulik ja meeldiv. Valge viimistlus mõjub helgelt. Pääs saali abiruumide vahelt on kohmakas. Kirikusaalis peaaegu puudub loomulik valgus, horisontaalne aknariba maapinna tasandil ei täida soovitud eesmärki (visuaalne ruumi jätkuvus välja). Multifunktsionaalne ruum huvitav. Kirikukompleksi juurde kuuluva õue langetamine võrreldes ümbritseva maapinnaga võib anda soovitud vastupidise efekti.

EEDEN

Arhitektuurse tulemuse muudab tõhutuks uskumatu eklektilisus erinevate arhitektuurstiilide ühendamisel. Ümarapsiidiga saali (ei ole basiilika nagu seletuskirjas väidetakse) kuju oleks puhta vormikäsitluse korral võinud anda aktsepteeritava tulemuse.

FIAT LUX!

Üldkompositsioonilt vastuoluline, ruudukujuline põhimaht, ja millele lisatud saali viilkatus ei moodusta tervikut. Fassaadid tühjad ja igavad. Saal kompositsiooniliselt tasakaalust väljas, viilkatuse telg ei lange kokku saali teljega. Viilkatusega osa ei kata ka kogu saali pikkust. Loomulik valgus on tagatud ainult altari kohal, ülejäänud saal põhjendamatult pime.

FIORETTI

Kindlakäeline, korralik, põhjamine arhitektuur, aga kõik on kuidagi liiga suur. Suured tummad seinad mõjuvad rõhuvalt. Torn lubatust palju kõrgem (ja soovitud palju raskem).

Valguskaevudest tulev saali valgus jääb põhjendamatult hämaraks. Suur tumm tahukas ei sümboliseeri pühakoda. Kirikusaali viimine teisele korrusele ei ole hea lahendus, arvestades sihtgrupiga.

HELE

Vormi- ja fassaadikujundus liialt monumentaalne, igav, suletud. Hoone eraldab end nii ümbrusest kui kogukonnast, selle asemel, et olla avatud ja kutsuv. Kompaktne selge ülesehitusega polüfunktsionaalne hoone. Plaanilahenduses on meeldivat lihtsust, kuid interjöörid mõjuvad vanamoodsalt. Kirikusaalis vähe loomulikku valgust. .

KELLUKE

Üks kõige pragmaatilisemaid töid. Hoone üldkujust tulenevalt jäävad keskosa ruumid esimesel ja teisel korrusel ilma piisava loomuliku valgustusest. Väliskuju liiga argine ja pigem spordihoonele sobilik. Kirikusaal on liiga pikk.

KIILI KIRIK

Ümber aatriumi moodustuv polüfunktsionaalne betoonist hoone, millel skulptuurne, tõmbi torni suunas tõusev (üsna hea aga mitte uudne) vorm. Kompaktne, ümbruskonnale suhteliselt suletud hoone. Ületab kõrguspiirangut. Ruumide paigutus lihtne. Lastehoiu ja noorte tugikeskuse paiknemine keldrikorrusel ei tundu õige. Altari suunas laieneva kirikusaali langev katuslae kalle on vastuolus altari olulisusega.

KIMMKIVI

Teemat on püütud võimalikult tõsiselt ja kainelt käsitleda, aga monumentaalsuse taotlus on käest ära läinud. Tõmp püramiid on liiga raskepärane ning ületab kõrguspiirangut.

KIRIKU ALLEE

Jõuline tähendust kandev ristikujuline alleede (eriti mõne aastakümne pärast) ja nende keskele jääva kirikuhoone kompositsioon keset Mustamäe vabaplaneeringut on väga hea. Hoone enese karm skulptuurne vorm, mille aktsendiks lubatud oluliselt kõrgem massiivne torn, mõjub värskelt. Mahuliselt ületab nõutud suurust ja kõrgust, kuigi kirikutorni puhul on arvestatud selle ehitamisega teises etapis.

Ristimotiiv plaanilahenduses ei ole tähenduslikult realiseeritud. Seletuses viidatud katedraali

eeskuju ei ole veenev. Katedraali ristikujuline plaan haaras kogu kirikusaali suurima täiusetootlusega kolmemõõtmeliselt. Praegune lahendus ei ole katedraali edasiarendus vaid selle vastand. Ristikujuline on üksnes hoone maht. Plaanilahendus on konarlik. Kabel on ruumina parem kui kirikusaal.

KIRIKU PLATS

Tugeva iseloomuga lahendus, mis avab ennast alles süvenedes. Selles hoones on kompaktset lihtsust, selgust ja originaalsust, mis selgelt eristub ümbritsevatest üksikobjektidest ning loob oma intiimse maailma. Vorm ei seostu kirikuga, kuid sakraalsusele viitab valguse vaimukas kasutamine, mis tõstab hoone justkui maastiku kohale. Saali asend hoones ja seos süvistatud väljakuga on originaalne. Praktilisest küljest tekitab selline lahendus küsimusi, sest Mustamäel puudub sadevetekanaliseatsioon ning maapinnast madalamal asuvad hooneosad on pidevas uppumisohus. Fassaadilahendus tekitab samuti küsimusi - vastupidavus ning lamellide range geomeetria raskepärane mõju.

Kogu hoone on mahult üks madalamaid (kõrgus on 4 m detailplaneeringuga lubatust madalam). Tugev arhitektuurne ruumiliselt läbimõeldud lahendus, mis sobiks võib-olla enam mõnele muule ühiskondlikule hoonele.

KODA

Monumentaalse mahu ja plaanilahenduse poolest liialt tööstushoonet meenutav.

KOLMIKUD

Kolmest antratsiiditooni, olme arhitektuurile omaste (mõnikord ebaproportsionaalsete) akendega, murtud tahukast kokku liidetud kompositsioon lahendatud pigem pragmaatilistest impulssidest lähtudes kui kunstilistest. Torn liiga tavaline. Koridorid on enam valgustatud kui auditooriumilaadne kirikusaal. Kogumõju ebakindel, jahe ja ükskõikne, miski ei viita kirikule.

MARJAMAA

Kuigi lahenduse eesmärgiks oli sakraalsuse loomine on tulemus raskepärane. Rombikujulises vähese loomuliku valgusega kõrges saalis ei ole hea viibida (otsitud lahendus). Kabel üldse ilma loomuliku valguseta. Fassaadidel suured tummad pinnad ja ebamastaapsed suured aknad. Ka plaanilahendus on jäik ja väheemotsionaalne.

METANOIA

Üldkompositsioonis ei ole leitud suurt läbivat ideed. Vitraažide kasutuse mõte on hea aga praeguses asukohas toob saalile juurde suure ilma muu kasutusega pinna (kuigi projektis antud kuus erinevat saali kasutuse võimalust, mille vajadus on siiski väike). Kabel täielikult ilma loomuliku valguseta. Fassaadikujunduse võtted on liialt argised.

ORIGAMI

Kogu lahendus on üldiselt intelligentne ja kompositsioon tundlik. Erinevaid mahtusid on liialt palju (kuigi funktsionaalselt põhjendatud). Kompositsiooni aktsendiks olev torn on detailplaneeringus lubatust 10 m kõrgem. Üksteise järel õitsevate puude mõte on ilus. Rombikujulise plaaniga saal

kirikusaaliks vähesobiv ja ainult altari kohal olevast ülanurgast langev päevavalgus liialt vähene. Esineb mõningaid plaanilahenduslikke probleeme. Projektis on tuntavad jaapani kultuuri mõjud.

PUNANE MUNA

Projekti aluseks on teatav kimp kontseptuaalseid põhimõtteid (ruut, telgede suunad, muna, vaalaroided jne.), mis peaksid tagama tugeva sakraalsuse, aga ei tee seda. Tulemuses on küll huvitavaid mõtteid, aga kogumõju on üliekspressionistlik, mõjub rusuvalt ja ulmefilmilikult.

PÜHAKODA

Ruudukujulise betoonmahu, mille keskel õuega ümbritsetud liimpuidust samuti ruudukujuline kirikusaal, kompositsiooniline idee on lihtne ja funktsionaalselt toimiv. Peamiselt ühekorruselise välimise mahu tõttu tänava tasandil mõjub hoone suhteliselt väiksena. Ülaosas ümber perimeetri avatud valgusega ruudukujuline saal on harmooniline. Fassaadid liiga tavalised ning kogu kompositsiooni märgiline jõud jääb väheseks.

SANDLIPUU ÕIS

Kompositsioon ruudukujulise plaaniga hoonest ja selle rikkaliku maastikuliselt peenelt kujundatud basseiniga esiväljakust, mis sümmeetriateljel koondudes jätkub hoone sees, on meeldivalt terviklik ja positiivse imagoga. Hoone konstruktsioonina liimpuidu kasutamine ja selle stiilipuhas läbiviimine väärtustaks hoonet. Töös on väga suur rõhk maastiku- ja aiakujundusel s.h. katusel, tegemist on tõesti oasiga keset Mustamäed (detailsed kirjeldused moodustavad poole seletuskirja mahust). Huvitavad ja emotsionaalsed elemendid on nii vabaõhukabel kui veepeegel väljaku teljel. Autori(te) taotlus oli meeldejäätvus ja see on saavutatud. Kahetsusväärseks puuduseks hoone kompositsioonis on kirikusaali asend koridori ääres. Nii suurejoonelise kompositsiooni põhidominant peaks ootuspäraselt asuma piduliku peatelje lõpus ning kirikusaali lõpetaks omakorda altar.

TAEVASKODA

Üks huvitavamaid kloostri-stiilis lahendusi võistlusel. Kutsuv sisehoov ja ilusad sissepääsud, fassaadilahendusest õhkub aga liigset rahutust, mis harmoonilise kloostriteemaga ei haaku. Harjatud terasplekk kattematerjalina ei veena. Saali kuju on ebapraktiliselt pikk ja kitsas ning selle ebakorrapäraselt koonduv katuslae kuju ei ole pidulik. Sööklaploki eraldi paiknemine raskendab hoone funktsioneerimist.

TRIIPKOOD

Peamiselt ortogonaalne plaanilahendus on liiga asjalik ja väheemotsionaalne. Ümar kabel talveaia keskel on aga huvitav element. Kirikusaal on liiga pikk ja selle põranda tasapinna langetamine maapinnast madalamale ei ole hea mõte. Mahuline kompositsioon ja fassaadid on veidi raskepärased va. lastehoiu mängutoad. Hoone on energiasäästlik.

VAIKUS

Professionaalne, hea käega tehtud töö, kuid puuduseks on uudsuse ja eripära puudumine.

Varjatud valgus on skandinaavialik võte, kuid kirikusaali võiks paista rohkem loomulikku valgust. Ääristatud lamekatused eeldavad palju kulutusi lumekoristustöödele. Siselahendus väga selge ja professionaalne, üks parimaid võistlusel.

VALGE

Seletuskirjas püstitatud väga keerulise eesmärgi – koht kohas -, mis sisaldaks hea ühiskonna, kogukonna tugifunktsiooni ja püha ruumi, täitmine on käinud üle jõu. Hoone vorm (ka saali sees) ei ole peale maastikukujundusest tulenevate põhjuste (murukattega katusel puuduvad piirded!) mõistetav. Fassaadide laudis ei viita samuti autori(te) soovitud viisil maakirikule.